

Національний
банк України

Проміжна скорочена консолідована фінансова звітність

за період, що закінчився 31 березня 2023 року

Зміст

ПРОМІЖНА СКОРОЧЕНА КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ:

Проміжний скорочений консолідований звіт про фінансовий стан	4
Проміжний скорочений консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід	5
Проміжний скорочений консолідований звіт про зміни у власному капіталі	6
Проміжний скорочений консолідований звіт про рух грошових коштів	7
Примітки до проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності	8
Розділ I. Основа складання фінансової звітності	8
1. Основна діяльність	8
2. Основи облікової політики та складання звітності	9
3. Вплив економічної ситуації на фінансовий стан і результати діяльності Національного банку	11
Розділ II.I. Фінансові інструменти	13
4. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки	13
Розділ II.II. Фінансові активи та зобов'язання	14
5. Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах	14
6. Цінні папери нерезидентів	15
7. Операції з МВФ	19
7.1. Авуари в СПЗ	19
7.2. Внески в рахунок квоти МВФ	20
7.3. Зобов'язання перед МВФ	20
8. Цінні папери України	21
9. Кредити банкам та іншим позичальникам	23
10. Кошти банків	24
11. Кошти державних та інших установ	25
12. Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком	26
13. Грошові кошти та їх еквіваленти	27
Розділ II.III. Фінансові результати за фінансовими інструментами	28
14. Процентні доходи та витрати	28
15. Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	28
16. Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	29
17. Прибутки/(збитки) від відновлення/(зменшення) корисності фінансових та нефінансових активів	29
Розділ II.IV. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань	30
18. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань	30
Розділ III. Управління капіталом	34
19. Управління капіталом	34
20. Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	35

Розділ IV. Витрати, пов'язані із забезпеченням діяльності Національного банку	36
21. Витрати на утримання персоналу	36
22. Адміністративно-господарські та інші витрати	36
Розділ V. Інші примітки.....	37
23. Операції зі зв'язаними сторонами	37
24. Поточні та непоточні активи і зобов'язання	39
25. Події після звітної дати	40
26. Уведення нових та змінених стандартів і тлумачень фінансової звітності	41

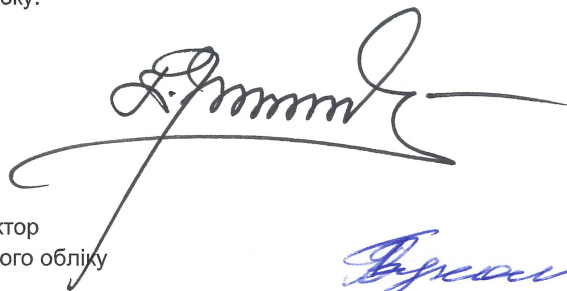
Проміжний скорочений консолідований звіт про фінансовий стан

	Примітка	На 31 березня 2023 року	На 31 грудня 2022 року
(у мільйонах гривень)			
Активи			
Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах	5	446 683	241 504
Цінні папери нерезидентів	6	608 928	695 506
Авуари в СПЗ	7.1	64 969	62 174
Монетарне золото		56 961	52 272
Цінні папери України	8	773 925	757 040
Кредити банкам та іншим позичальникам	9	23 070	40 781
Внутрішній державний борг		1 420	1 444
Внески в рахунок квоти МВФ	7.2	98 967	97 908
Основні засоби та нематеріальні активи		4 031	4 117
Інші активи		6 006	5 882
Усього активів		2 084 960	1 958 628
Зобов'язання			
Банкноти та монети в обігу		675 327	715 330
Кошти банків	10	201 149	86 870
Кошти державних та інших установ	11	201 819	53 024
Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	20	71 868	71 868
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	12	352 886	457 464
Зобов'язання перед МВФ, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	7.3	122 185	141 279
Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою	7.3	98 955	97 897
Інші зобов'язання		6 974	6 695
Усього зобов'язань		1 731 163	1 630 427
Власний капітал			
Статутний капітал	19	100	100
Загальні резерви та нерозподілений прибуток	19	127 130	99 712
Резерви переоцінки активів і зобов'язань	19	226 524	228 346
Усього власного капіталу		353 754	328 158
Неконтрольована частка		43	43
Усього капіталу		353 797	328 201
Усього пасивів		2 084 960	1 958 628

Схвалено до випуску Комітетом з управління активами та пасивами Національного банку України 19 травня 2023 року.

Підписано 22 травня 2023 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Примітки, подані на сторінках 8–41, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

Проміжний скорочений консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід

	Примітка	За період, що закінчився 31 березня	
		2023 року	2022 року
(у мільйонах гривень)			
Процентні доходи	14	34 062	13 452
Процентні витрати	14	(22 792)	(4 368)
Чистий процентний дохід до врахування прибутку від відновлення корисності		11 270	9 084
Прибуток від відновлення корисності за процентними фінансовими активами	17	67	781
Чистий процентний дохід після врахування прибутку від відновлення корисності		11 337	9 865
Комісійні доходи		124	142
Комісійні витрати		(13)	(181)
Чистий комісійний дохід		111	(39)
Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	15	7 497	48 918
Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	16	7 785	(2 163)
Інші доходи		470	211
Усього чистих доходів		27 200	56 792
Витрати на утримання персоналу			
	21	(753)	(804)
Витрати, пов'язані з виготовленням банкнот, монет, сувенірної та іншої продукції			
		(351)	(345)
Адміністративно-господарські та інші витрати			
	22	(414)	(333)
Прибуток від відновлення корисності за іншими активами	17	9	1
Прибуток до оподаткування		25 691	55 311
Витрати з податку на прибуток дочірньої компанії		–	(1)
Прибуток за період		25 691	55 310
Інші сукупні доходи, які не підлягають перекласифікації як складові прибутків або збитків у наступних періодах:			
переоцінка банківських металів		(95)	337
Інші сукупні (витрати)/доходи за період		(95)	337
Разом сукупні доходи за період		25 596	55 647
Прибуток за період, що належить:			
Національному банку України		25 691	55 310
неконтрольованій частці участі		–	–
		25 691	55 310
Разом сукупні доходи, які належать:			
Національному банку України		25 596	55 647
неконтрольованій частці участі		–	–
		25 596	55 647

У Проміжному скороченому консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід наведено порівняльні дані двох періодів, оскільки дані за I квартал і наростаючим підсумком з початку року ідентичні.

Схвалено до випуску Комітетом з управління активами та пасивами Національного банку України 19 травня 2023 року.

Підписано 19 травня 2023 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Примітки, подані на сторінках 8–41, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

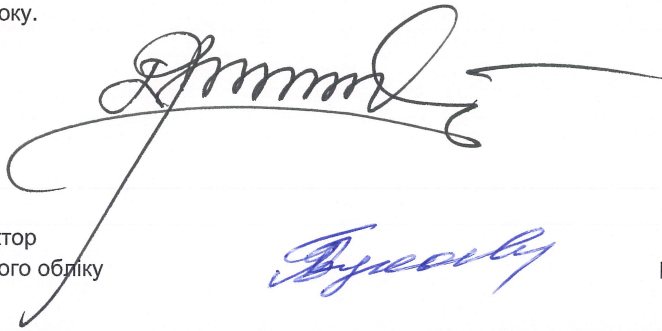
Проміжний скорочений консолідований звіт про зміни у власному капіталі

	Статутний капітал	Загальні резерви та нерозподілений прибуток	Резерв переоцінки активів і зобов'язань	Усього власного капіталу	Неконтрольована частка участі	Усього капіталу
(у мільйонах гривень)						
Залишок на 01 січня 2022 року	100	80 530	86 247	166 877	44	166 921
Усього сукупних доходів за I квартал 2022 року	–	55 310	337	55 647	–	55 647
Реалізований результат переоцінки за банківськими металами, що вибули	–	56	(56)	–	–	–
Реалізований результат переоцінки за цінними паперами та деривативами, що вибули	–	245	(245)	–	–	–
Залишок на 31 березня 2022 року	100	136 141	86 283	222 524	44	222 568
Залишок на 01 січня 2023 року	100	99 712	228 346	328 158	43	328 201
Усього сукупних доходів за I квартал 2023 року	–	25 691	(95)	25 596	–	25 596
Реалізований результат переоцінки за банківськими металами, що вибули	–	33	(33)	–	–	–
Реалізований результат переоцінки за цінними паперами та деривативами, що вибули	–	1 694	(1 694)	–	–	–
Залишок на 31 березня 2023 року	100	127 130	226 524	353 754	43	353 797

Схвалено до випуску Комітетом з управління активами та пасивами Національного банку України 19 травня 2023 року.

Підписано 22 травня 2023 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Примітки, подані на сторінках 8–41, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

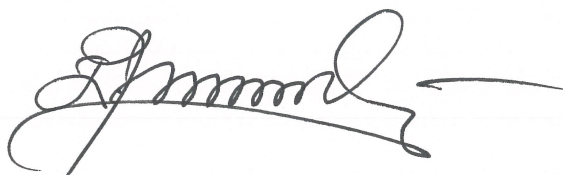
Проміжний скорочений консолідований звіт про рух грошових коштів

	Примітка	На 31 березня 2023 року	На 31 березня 2022 року
(у мільйонах гривень)			
Операційна діяльність			
Проценти отримані		9 491	5 655
Комісії отримані		124	139
Інші доходи		469	210
Проценти сплачені		(23 156)	(4 403)
Комісії сплачені		(13)	(19)
Інші витрати		(1 270)	(1 047)
Сплачені податки, збори і платежі		(268)	(284)
Перерахування коштів до Державного бюджету України	20	–	(18 786)
Зменшення/(збільшення) кредитів банкам та іншим позичальникам		17 960	(28 955)
Погашення внутрішнього державного боргу		33	33
Збільшення коштів банків на вимогу		114 253	17 239
Збільшення коштів державних та інших установ		148 129	5 050
Збільшення інших активів		(3 088)	(6 374)
Збільшення інших зобов'язань		610	932
Інший рух коштів		(610)	(147)
Чиста зміна грошових коштів від операційної діяльності		262 664	(30 757)
Інвестиційна діяльність			
Зменшення/(збільшення) розміщених строкових депозитів у золоті		2 835	(3)
Чисте зменшення цінних паперів нерезидентів		95 014	124 911
Чисте зменшення/(збільшення) цінних паперів України		7 596	(17 516)
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(26)	(23)
Чиста зміна грошових коштів від інвестиційної діяльності		105 419	107 369
Фінансова діяльність			
(Вилучення)/випуск банкнот та монет з обігу/в обіг	13	(40 003)	57 426
Погашення зобов'язань перед МВФ	13	(20 492)	(17 049)
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	13	(104 224)	(70 996)
Погашення кредитів отриманих	13	–	(2 925)
Чиста зміна грошових коштів від фінансової діяльності		(164 719)	(33 544)
Вплив зміни валютних курсів		4 297	8 340
Чистий рух грошових коштів та їх еквівалентів		207 661	51 408
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок звітного періоду		298 461	178 087
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець звітного періоду	13	506 122	229 495

Схвалено до випуску Комітетом з управління активами та пасивами Національного банку України 19 травня 2023 року.

Підписано 22 травня 2023 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Примітки, подані на сторінках 8–41, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

Примітки до проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності

Розділ I. Основа складання фінансової звітності

1. Основна діяльність

Національний банк України (далі – Національний банк) є центральним банком України і здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Закону України “Про Національний банк України” та інших законодавчих актів України. Згідно із законодавством України основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України. Під час виконання своєї основної функції Національний банк має виходити із пріоритетності досягнення та підтримання цінової стабільності в державі. Національний банк сприяє дотриманню стабільності банківської системи, а також додержанню сталих темпів економічного зростання та підтримує економічну політику Кабінету Міністрів України за умови, якщо це не перешкоджає досягненню цінової стабільності.

Національний банк не має на меті отримання прибутку. Фінансові результати діяльності Національного банку, а також структура його активів, зобов'язань і капіталу визначаються функціями Національного банку як особливого центрального органу державного управління.

Статутний капітал Національного банку є державною власністю.

До структури Національного банку станом на 31 березня 2023 року і 31 грудня 2022 року входять центральний апарат та відокремлений підрозділ (Банкотно-монетний двір), які здійснюють діяльність виключно в межах завдань і функцій Національного банку, установлених Законом України “Про Національний банк України”.

Дочірньою компанією Національного банку є ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР З ОБСЛУГОВУВАННЯ ДОГОВОРІВ НА ФІНАНСОВИХ РИНКАХ” (далі – Розрахунковий центр).

Частка Національного банку в капіталі Розрахункового центру становить 83,55% станом на 31 березня 2023 року (станом на 31 грудня 2022 року – 83,55%).

Статутний капітал Розрахункового центру на 31 березня 2023 року і 31 грудня 2022 року становить 206,7 мільйона гривень, який складається з простих іменних акцій номінальною вартістю 1 000 гривень кожна.

Розрахунковий центр відповідно до законодавства України здійснює професійну діяльність на ринках капіталу – клірингову діяльність із визначення зобов'язань та клірингову діяльність центрального контрагента.

До функцій Розрахункового центру належать, зокрема:

здійснення/забезпечення грошових розрахунків за укладеними деривативними контрактами та правочинами щодо інструментів грошового ринку, активів, допущених до торгів на організованому товарному ринку, за умови проведення розрахунків за принципом “поставка проти оплати” та за правочинами щодо цінних паперів за умови проведення розрахунків за принципом “поставка цінних паперів проти оплати”;

реалізація прав (у тому числі отримання доходів) за активами, які внесені на відповідні рахунки Розрахункового центру для здійснення/забезпечення розрахунків за деривативними контрактами та правочинами щодо фінансових інструментів, інших активів; пред'явлення вимог за гарантіями банків;

вчинення правочинів щодо деривативних контрактів, фінансових інструментів, інших активів з метою забезпечення виконання зобов'язань.

Національний банк є засновником Корпоративного недержавного пенсійного фонду Національного банку (далі – КНПФ).

Національний банк здійснює адміністрування, управління активами та зберігання активів КНПФ.

Національний банк проаналізував наявність контролю, необхідного для консолідації відповідно до Міжнародного стандарту фінансової звітності (далі – МСФЗ) 10 “Консолідована фінансова звітність” стосовно КНПФ. Національний банк є засновником, проте не зазнає ризиків та не має права щодо змінних результатів його діяльності. Відповідно до МСФЗ 10 “Консолідована фінансова звітність” Національний банк не має контролю за КНПФ та відповідно КНПФ не було консолідовано під час складання цієї консолідованої фінансової звітності.

Інвестиції Національного банку в асоційовану компанію станом на 31 березня 2023 року і 31 грудня 2022 року були представлені інвестиціями в статутний капітал ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА “НАЦІОНАЛЬНИЙ ДЕПОЗИТАРІЙ УКРАЇНИ” (далі – Національний депозитарій).

Національний банк, Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку та інші учасники фондового ринку є акціонерами Національного депозитарію. Згідно зі статутом Національний депозитарій провадить діяльність із депозитарного обліку та обслуговування обліку цінних

паперів і корпоративних операцій емітента на рахунках у цінних паперах клієнтів.

Станом на 31 березня 2023 року і 31 грудня 2022 року Національний банк володів 2 580 простими іменними акціями Національного депозитарію номінальною

вартістю 10 000 гривень кожна, загальною номінальною вартістю 25,8 мільйона гривень. Частка участі Національного банку в статутному капіталі Національного депозитарію на 31 березня 2023 року становить 25% (на 31 грудня 2022 року – 25%).

2. Основи облікової політики та складання звітності

Цей розділ містить облікову політику Національного банку, яка стосується фінансової звітності в цілому.

Проміжна скорочена консолідована фінансова звітність Національного банку складена відповідно до Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку (далі – МСБО) 34 “Проміжна фінансова звітність”, затвердженого Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Ця проміжна скорочена консолідована фінансова звітність не включає всієї інформації, необхідної для повного комплексу фінансової звітності згідно з МСФЗ, а лише окремі примітки для пояснення подій та операцій, які є суттєвими для розуміння змін у фінансовому стані та результатах діяльності Національного банку з дати останньої річної консолідованої фінансової звітності Національного банку.

Ця проміжна скорочена консолідована фінансова звітність має розглядатися разом із річною консолідованою фінансовою звітністю Національного банку станом на 31 грудня 2022 року, складеною відповідно до МСФЗ.

Ця проміжна скорочена консолідована фінансова звітність підготовлена на основі припущення, що Національний банк є організацією, здатною продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Упродовж I кварталу 2023 року змін у цілях та політиці управління фінансовими ризиками Національного банку не було.

Офіційний курс гривні до основних іноземних валют, за якими відображені монетарні статті консолідованого звіту про фінансовий стан, та монетарного золота був таким:

	31 березня 2023 року (у гривнях)	31 грудня 2022 року (у гривнях)
1 долар США	36,5686	36,5686
1 СПЗ	49,193198	48,667093
1 євро	39,7812	38,951
1 фунт стерлінгів	45,122	44,0048
1 трійська унція золота	72 002,48	66 075,8

Основні оцінки та судження під час застосування принципів бухгалтерського обліку

Національний банк використовує оцінки, припущення і професійні судження, які впливають на суми активів і зобов'язань, що відображені в проміжній скороченій консолідованій фінансовій звітності. Оцінки та судження регулярно переглядаються й ґрунтуються на досвіді керівництва Національного банку та інших факторах, уключаючи майбутні події, очікування яких за наявних умов є обґрунтованими.

Найсуттєвіші оцінки та судження стосуються таких питань:

інформації про основні припущення і судження щодо майбутніх подій, що можуть спричинити суттєве коригування балансової вартості активів і зобов'язань у наступному звітному періоді;

оцінки очікуваних кредитних збитків для коштів на вимогу та строкових депозитів в іноземній валюті та монетарному золоті;

оцінки очікуваних кредитних збитків для цінних паперів, що оцінюються за амортизованою собівартістю;

оцінки очікуваних кредитних збитків для кредитів, наданих банкам та іншим позичальникам;

знецінення основних засобів та нематеріальних активів;

забезпечення під імовірні зобов'язання за пред'явленими до Національного банку судовими позовами;

операцій зі зв'язаними сторонами.

Під час складання цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності застосовувалися ті самі оцінки та судження, що і під час останньої річної консолідованої фінансової звітності.

Умовні зобов'язання

Зобов'язання з капітальних вкладень

Станом на 31 березня 2023 року Національний банк мав зобов'язання з капітальних вкладень, які стосувалися придбання, будівництва та поліпшення основних засобів і нематеріальних активів, на загальну суму 219 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2022 року – 209 мільйонів гривень).

Судові процедури

До Національного банку під час його діяльності пред'являються певні позови. Станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2022 року є судові позови, за якими Національний банк оцінює ймовірність настання можливих збитків невисокою, але керівництво Національного банку вважає, що розкриття інформації щодо таких судових справ майнового характеру може завдати шкоди Національному банку в суперечці з іншими сторонами щодо предмета позову. За такими справами існують умовні зобов'язання, забезпечення під імовірні зобов'язання не формувалося.

Водночас за позовами, за якими Національний банк оцінює ймовірність настання можливих збитків високою, визнане відповідне забезпечення, яке станом на 31 березня 2023 року становить 94,7 мільйона гривень (на 31 грудня 2022 року – 94,7 мільйона гривень).

Угоди своп

Станом на 31 березня 2023 року Національний банк не мав угод своп (упродовж 2022 року Національний банк здійснював операції валютного свопу з іноземними банками з терміном виконання до одного місяця з метою управління міжнародними резервами).

Станом на 31 грудня 2022 року Національний банк мав дві угоди своп з іноземною валютою, суми активів до отримання за якими становлять 1 834 мільйони гривень, а суми зобов'язань до постачання – 47,5 мільйона доларів США (1 737 мільйонів гривень за офіційним курсом на кінець року).

Станом на 31 березня 2023 року Національний банк мав 58 угод своп процентної ставки, загальна умовна сума за якими становила 16 791 мільйон гривень із початковими термінами виконання за умовами угод від 2 до 5 років, з них умовна вартість операцій строком до 2 років становила 360 мільйонів гривень, строком до 3 років – 8 961 мільйон гривень, строком до 4 років – 4 470 мільйонів гривень, строком до 5 років – 3 000 мільйонів гривень. З 01 жовтня 2021 року в межах згортання антикризових заходів проведення цих операцій було припинено.

Станом на 31 грудня 2022 року Національний банк мав 60 угод своп процентної ставки, загальна умовна сума за якими становить 16 981 мільйон гривень із термінами виконання за умовами угод від двох до п'яти років (із них: умовна вартість операцій строком до двох років становила 550 мільйонів гривень, строком до трьох років – 8 961 мільйон гривень, строком до чотирьох років – 4 470 мільйонів гривень, строком до п'яти років – 3 000 мільйонів гривень).

Зміни, що відбулися протягом I кварталу 2023 року в умовних зобов'язаннях з надання кредитів, наведено в примітці 9.

3. Вплив економічної ситуації на фінансовий стан і результати діяльності Національного банку

У I кварталі 2023 року економічна активність поживалася, попри продовження повномасштабної війни росії проти України та збереження високих безпекових ризиків. Вагомими чинниками поживлення були стрімке поліпшення ситуації в енергетиці разом з адаптацією підприємств та домогосподарств до перебоїв в енергопостачанні, у тому числі завдяки закупленим засобам автономного енергоживлення. Зокрема, на початку кварталу дефіцит електроенергії зберігався як через нові обстріли, так і наслідки руйнувань 2022 року. Але швидкі ремонти, введення в роботу низки блоків АЕС та сприятлива погода практично нівелювали його з другої половини лютого.

Стабілізація, а згодом налагодження безперебійної роботи енергосистеми позитивно позначилися на очікуваннях бізнесу та домогосподарств, дали змогу збільшити завантаженість потужностей металургійних підприємств, підприємств добувної, хімічної, харчової промисловості, а також галузі тваринництва, що підтримало сільське господарство. У I кварталі 2023 року розпочалася і посівна ярих культур, яка, однак, була ускладнена забрудненням посівних площ вибухонебезпечними предметами та мінами, а також невизначеністю із подальшою роботою "зернового коридору".

Поживлення споживчого попиту підтримало роздрібну торгівлю та сектори послуг. Зростали і витрати державного сектору, що підтримало сектори, діяльність яких значною мірою здійснюється за рахунок бюджетних коштів, а також інвестиційний попит завдяки капітальним видаткам бюджету у відбудову інфраструктури та на оборонні цілі. З'явилися також ознаки поживлення приватного інвестиційного попиту. Однак через збереження високих безпекових ризиків і споживчий, і інвестиційний попит залишалися слабкими. У результаті, за оцінками Національного банку, у I кварталі 2023 року падіння реального ВВП, хоча і сповільнилося, але залишилося значним – 13,5% порівняно з відповідним кварталом попереднього року.

Поживлення економічної активності сприяло поступовому відновленню ринку праці, однак цей процес поки нестійкий. Безробіття залишалось високим, що разом з наслідками дефіциту електроенергії негативно позначалося на доходах домогосподарств. Водночас їх підтримало збільшення пенсій у середньому на 19,7% з березня 2023 року. Кількість мігрантів поза межами України збільшилася, зокрема через складний опалювальний сезон. За оцінками ООН, загальна кількість українців, що залишались у Європі, на кінець I кварталу 2023 року становила 8,6 мільйона осіб, з яких 5 мільйонів мали статус тимчасового захисту в ЄС. Значною залишалася і кількість внутрішньо переміщених осіб – близько 5 мільйонів.

Дефіцит зведеного бюджету в I кварталі 2023 року сягнув понад 180 мільярдів гривень та 314 мільярдів гривень без урахування грантів у доходах. Як і в 2022 році, він сформувався насамперед через масштабні видатки на оборонно-безпекову сферу попри певне поліпшення ресурсної бази і часткове скасування податкових послаблень. Бюджетні потреби профінансовані очікувано за рахунок міжнародної підтримки, а також активізації внутрішніх залучень. Так, у I кварталі 2023 року міжнародної допомоги отримано майже 11 мільярдів доларів США, з яких 7,3 мільярда доларів США – кредитні кошти. Натомість активізації ринку державних цінних паперів головним чином сприяли заходи Національного банку з включення бенчмарк-ОВДП для виконання нормативів формування банками обов'язкових резервів (на бенчмарк-ОВДП припадало понад 87% обсягів розміщень гривневих цінних паперів у I кварталі 2023 року). Як раніше задекларували Уряд України (далі – Уряд) і Національний банк, викуп облігацій внутрішньої державної позики (далі – ОВДП) Національним банком з початку 2023 року не здійснювався. Державний та гарантований державою борг збільшився і, за оцінкою Національного банку, перевищив 82% від ВВП у I кварталі 2023 року.

Поточний рахунок у I кварталі 2023 року зведено з незначним дефіцитом (0,8 мільярда доларів США) порівняно з профіцитом як у I, так і в IV кварталах 2022 року. Ключовим чинником формування від'ємного сальдо було суттєве розширення дефіциту торгівлі товарами (до 6,1 мільярда доларів США з 1,1 мільярда доларів США у I кварталі 2022 року). Так, експорт товарів знизився на 23,6% порівняно з відповідним кварталом минулого року на тлі зниження світових цін на продовольство, нижчих запасів минулорічного врожаю, логістичних проблем, руйнування виробничих та енергетичних потужностей. Натомість імпорт товарів зріс на 13,7% порівняно з відповідним кварталом минулого року внаслідок суттєвого збільшення закупівель товарів для забезпечення енергоавтономності, зростання цін на нафтопродукти, а також поступового відновлення внутрішнього споживчого та інвестиційного попиту. Крім того, суттєво розширився дефіцит торгівлі послугами (до 3,3 мільярда доларів США з 0,4 мільярда доларів США у I кварталі 2022 року) через значні витрати українських мігрантів за кордоном та тимчасове звуження зовнішнього попиту на продукти українського ІТ-сектору на тлі високих безпекових ризиків. Водночас дефіцит торгівлі товарами та послугами майже повністю компенсувався суттєвими обсягами міжнародної фінансової допомоги у формі грантів, заборонаю на виплату дивідендів, зменшенням реінвестованих доходів та надходженнями грошових переказів, які, попри незначне скорочення, залишались важливим джерелом припливу валюти. Приплив капіталу за фінансовим рахунком (4,6 мільярда доларів США), як і раніше, був

забезпечений надходженнями державного сектору завдяки фінансовій підтримці міжнародних партнерів. Також сповільнився відплив капіталу з приватного сектору завдяки зниженню заборгованості нерезидентів за торговими кредитами на тлі поліпшення логістики та курсових очікувань. Сформований завдяки значним валютним надходженням профіцит платіжного балансу (3,9 мільярда доларів США) забезпечив подальше нарощування міжнародних резервів, які станом на кінець березня 2023 року сягнули 31,9 мільярда доларів США – найвищого рівня з 2011 року.

Упродовж I кварталу 2023 року зростання споживчих цін у річному вимірі сповільнилося і в березні становило 21,3%. Цьому сприяли достатня пропозиція продовольства та пального, тепліша погода та краща ситуація в енергетиці. Інфляцію також стримувало поліпшення інфляційних очікувань та сприятлива ситуація на готівковому сегменті валютного ринку, у тому числі завдяки вжитим Національним банком заходам, незмінні тарифи на житлово-комунальні послуги, а також стриманий та нерівномірно розподілений за товарами та послугами споживчий попит. Ці чинники знівелювали ефекти від вищих витрат бізнесу, понесених, зокрема, з метою забезпечення безперервної діяльності в умовах відключень електроенергії. Попри послаблення, інфляційний тиск залишався значним та неоднорідним, відображаючи наслідки російської агресії. Зберігалися й значні регіональні розбіжності в темпах зростання цін.

Підтримувало тенденцію до сповільнення інфляції також тривале утримання облікової ставки на рівні 25% та запровадження інших заходів із підвищення привабливості заощаджень у гривні. У результаті попит на гривневі інструменти зростав, а на іноземну валюту – скоротився. Про це, зокрема, свідчило зміцнення готівкового курсу гривні з початку 2023 року, а також зменшення впродовж кварталу інтервенцій Національного банку з продажу іноземної валюти.

Ліквідність банківської системи надалі зростала – у I кварталі 2023 року вона сягнула чергового рекорду

(середньоденні залишки коштів на коррахунках і в депозитних сертифікатах становили майже 520 мільярдів гривень порівняно з 415 мільярдами гривень у IV кварталі 2022 року). Для зв'язування ліквідності Національний банк з 11 січня 2023 року підвищив нормативи обов'язкових резервів. З 11 лютого 2023 року на 5 в. п. збільшено нормативи формування банками обов'язкових резервів за коштами на вимогу та коштами на поточних рахунках юридичних і фізичних осіб, а також за коштами вкладів і коштами на поточних рахунках інших банків-нерезидентів й кредитами, отриманими від міжнародних (крім фінансових) та інших організацій. Зокрема, з 5% до 10% – у національній валюті та з 15% до 20% – в іноземній валюті. З 11 березня 2023 року підвищено на 10 в. п. нормативи формування банками обов'язкових резервів за коштами на вимогу та коштами на поточних рахунках фізичних осіб як в національній, так і в іноземній валютах. Проте на цю частину резервів не поширюватиметься механізм покриття бенчмарк-ОВДП. Збереження високої облікової ставки та поетапне підвищення вимог до обов'язкових резервів банків сприяє посиленню монетарної трансмісії та абсорбуванню надлишкової ліквідності банківської системи.

Міжнародна рейтингова агенція "Fitch Ratings" 20 січня 2023 року підтвердила для України довгостроковий рейтинг дефолту в іноземній валюті на рівні "СС". Водночас агенція "Moody's" знизила 10 лютого 2023 року довгострокові рейтинги України в іноземній і національній валютах і рейтинги пріоритетного незабезпеченого боргу в іноземній валюті до "Са" з "Саа3" та змінила прогноз з негативного на стабільний. Агенція "Standard and Poor's" 10 березня 2023 року підтвердила рейтинг України на рівні "ССС+/С", прогноз стабільний.

Надалі широкомасштабна військова агресія російської федерації може мати вплив на результати діяльності та фінансовий стан Національного банку, який на сьогодні не може бути визначено. Керівництво Національного банку ретельно стежить за поточним станом розвитку подій і вживає необхідних заходів для послаблення впливу негативних чинників.

Розділ II.I. Фінансові інструменти

4. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Операції з фінансовими інструментами

Національний банк класифікує всі фінансові активи в категорії за справедливою вартістю через прибуток або збиток та амортизованою собівартістю відповідно до визначених моделей управління фінансовими активами та характеристик грошових потоків. Національний банк не

класифікує жодних активів у категорію за справедливою вартістю через прибуток або збиток з метою усунення або значного зменшення невідповідності в обліку. Національний банк не класифікує жодних активів у категорію за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Станом на 31 березня 2023 року фінансові активи розподілялися за категоріями оцінки таким чином:

	Активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках	Активи за амортизованою собівартістю	Усього
(у мільйонах гривень)			
Фінансові активи			
Кошти та депозити в іноземній валюті	–	441 267	441 267
Цінні папери нерезидентів	608 928	–	608 928
Авуари в СПЗ	–	64 969	64 969
Цінні папери України	423	773 502	773 925
Кредити банкам та іншим позичальникам	–	23 070	23 070
Внутрішній державний борг	–	1 420	1 420
Внески в рахунок квоти МВФ	–	98 967	98 967
Інші фінансові активи	5	101	106
Усього фінансових активів	609 356	1 403 296	2 012 652

Станом на 31 грудня 2022 року фінансові активи розподілялися за категоріями оцінки таким чином:

	Активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках	Активи за амортизованою собівартістю	Усього
(у мільйонах гривень)			
Фінансові активи			
Кошти та депозити в іноземній валюті	–	236 534	236 534
Цінні папери нерезидентів	695 506	–	695 506
Авуари в СПЗ	–	62 174	62 174
Цінні папери України	460	756 580	757 040
Кредити банкам та іншим позичальникам	–	40 781	40 781
Внутрішній державний борг	–	1 444	1 444
Внески в рахунок квоти МВФ	–	97 908	97 908
Інші фінансові активи	5	81	86
Усього фінансових активів	695 971	1 195 502	1 891 473

Розділ II.ІІ. Фінансові активи та зобов'язання

5. Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах

	На 31 березня 2023 року	На 31 грудня 2022 року
(у мільйонах гривень)		
Фінансові активи за амортизованою собівартістю		
Готівкова іноземна валюта	39 605	39 474
Кошти на вимогу	221 764	83 227
Депозити овернайт, що розміщені з ініціативи банку-кореспондента	172 562	113 833
Строкові депозити в іноземній валюті	7 338	–
Резерви під очікувані кредитні збитки за розміщеними депозитами в іноземній валюті за амортизованою собівартістю	(2)	–
Усього фінансових активів за амортизованою собівартістю	441 267	236 534
Нефінансові активи		
Кошти на вимогу в золоті	2 880	–
Строкові депозити у золоті	2 536	4 970
Усього нефінансових активів	5 416	4 970
Усього коштів та депозитів в іноземній валюті та банківських металах	446 683	241 504

Станом на 31 березня 2023 року та 31 грудня 2022 року усі кошти та депозити в іноземній валюті не забезпечуються заставою.

Станом на 31 березня 2023 року валова балансова вартість за коштами на вимогу становила 221 764 мільйони гривень і змінилася протягом I кварталу 2023 року переважно за рахунок збільшення залишків на кореспондентських рахунках у банках-нерезидентах (станом на 31 грудня 2022 року – 83 227 мільйонів гривень).

Протягом I кварталу 2023 року та 2022 року кошти на вимогу перебували на стадії 1 для оцінки очікуваних кредитних збитків. Резерви під очікувані кредитні збитки за коштами на вимогу протягом I кварталу 2023 року та 2022 року не формувалися.

Станом на 31 березня 2023 року валова балансова вартість за депозитами овернайт, що розміщені з ініціативи банку-кореспондента, становила 172 562 мільйони гривень і змінилася протягом I кварталу 2023 року за рахунок збільшення розміщення суми таких депозитів (станом на 31 грудня 2022 року – 113 833 мільйони гривень).

Протягом I кварталу 2023 року та 2022 року депозити овернайт, що розміщені з ініціативи банку-кореспондента, перебували на стадії 1 для оцінки очікуваних кредитних збитків. Резерви під очікувані кредитні збитки за депозитами овернайт, що розміщені з ініціативи банку-кореспондента, протягом I кварталу 2023 року та 2022 року не формувалися.

Станом на 31 березня 2023 року валова балансова вартість за строковими депозитами в іноземній валюті становила 7 338 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 2 мільйони гривень (станом на 31 грудня 2022 року Національний банк не мав розміщених строкових депозитів в іноземній валюті).

Для цілей консолідованого звіту про рух грошових коштів грошові потоки від коштів на вимогу в золоті класифікуються як операційна діяльність, а від строкових депозитів у золоті – як інвестиційна діяльність.

Інформація щодо класифікації коштів і депозитів в іноземній валюті та банківських металах на поточні та непоточні наведена в примітці 24.

6. Цінні папери нерезидентів

Станом на 31 березня 2023 року цінні папери нерезидентів подані таким чином:

	Державні облігації	Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів	Усього
(у мільйонах гривень)			
Цінні папери нерезидентів за справедливою вартістю через прибутки або збитки			
Боргові цінні папери в розрізі емітентів:			
цінні папери емітентів США:			
номіновані в доларах США	525 151	938	526 089
цінні папери емітентів держав ЄС:			
номіновані в доларах США	774	11 239	12 013
цінні папери інших емітентів:			
номіновані в доларах США	362	49 003	49 365
номіновані в австралійських доларах	801	413	1 214
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	6 036	1 579	7 615
номіновані в юанях Женьміньюбі	–	7 469	7 469
номіновані в японських єнах	413	4 126	4 539
Усього боргових цінних паперів	533 537	74 767	608 304
Інструменти капіталу:			
акції Чорноморського банку торгівлі та розвитку	–	624	624
Усього інструментів капіталу	–	624	624
Усього цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю через прибутки або збитки	533 537	75 391	608 928

Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів уключають боргові цінні папери, випущені іноземними центральними та інвестиційними банками, міжнародними агенціями та іншими емітентами.

Інформація щодо класифікації цінних паперів нерезидентів на поточні та непоточні наведена в примітці 24.

Станом на 31 грудня 2022 року цінні папери нерезидентів подані таким чином:

	Державні облигації	Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів	Усього
			(у мільйонах гривень)
Цінні папери нерезидентів за справедливою вартістю через прибутки або збитки			
Боргові цінні папери в розрізі емітентів:			
цінні папери емітентів США:			
номіновані в доларах США	583 952	–	583 952
цінні папери емітентів держав ЄС:			
номіновані в доларах США	946	22 302	23 248
номіновані в євро	–	975	975
цінні папери інших емітентів:			
номіновані в доларах США	–	55 652	55 652
номіновані в євро	–	9 701	9 701
номіновані в австралійських доларах	797	408	1 205
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	3 664	1 532	5 196
номіновані в юанях Женьміньбі	–	10 456	10 456
номіновані в японських єнах	409	4 088	4 497
Усього боргових цінних паперів	589 768	105 114	694 882
Інструменти капіталу:			
акції Чорноморського банку торгівлі та розвитку	–	624	624
Усього інструментів капіталу	–	624	624
Усього цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю через прибутки або збитки	589 768	105 738	695 506

Інформацію про номінальну вартість, купон та строки погашення боргових цінних паперів нерезидентів станом на 31 березня 2023 року зазначено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість в іноземній валюті, у мільйонах	Загальна номінальна вартість у гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Боргові цінні папери за справедливою вартістю із відображенням переоцінки в прибутках чи збитках у розрізі емітентів					
Державні облигації:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	14 563	532 565	0–2,875	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 15 днів до 11,2 місяця
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	21	772	0,625	1 раз на рік	28 днів
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	10	366	2,95	Кожні 6 місяців	9,9 місяця
номіновані в австралійських доларах	32	781	5,5	Кожні 6 місяців	21 день
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	135	6 087	0–2,25	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 1,1 місяця до 5,3 місяця
номіновані в японських єнах	1 500	414	0,02	Кожні 6 місяців	2,2 року
Облигації міжнародних агенцій, банків та інших емітентів:					
цінні папери емітентів держав США:					
номіновані в доларах США	26	932	5,16–5,51	Кожні 6 місяців	Від 10,7 місяця до 1 року
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	309	11 303	0–5,07981	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 17 днів до 1,3 року
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	1 342	49 063	0–6,10814	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 3 днів до 2 років
номіновані в австралійських доларах	17	416	0	Без сплати купона	2,5 місяця
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	35	1 579	0	Без сплати купона	3 дні
номіновані в юанях Женьміньбі	1 400	7 440	0–3,4	Кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 3 днів до 2,4 року
номіновані в японських єнах	15 000	4 138	0–0,295	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 2,2 місяця до 1,6 року

Інформацію про номінальну вартість, купон та строки погашення боргових цінних паперів нерезидентів станом на 31 грудня 2022 року зазначено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість в іноземній валюті, у мільйонах	Загальна номінальна вартість у гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Боргові цінні папери за справедливою вартістю із відображенням переоцінки в прибутках чи збитках у розрізі емітентів					
Державні облигації:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	16 183	591 782	0–2,75	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 15 днів до 11,6 місяця
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	26	954	0–0,625	1 раз на рік, без сплати купона	Від 2,5 місяця до 3,9 місяця
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в австралійських доларах	32	784	5,5	Кожні 6 місяців	3,7 місяця
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	84	3 674	0,125	Кожні 6 місяців	1 місяць
номіновані в японських єнах	1 500	410	0,02	Кожні 6 місяців	2,5 року
Облігації міжнародних агенцій, банків та інших емітентів:					
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	614	22 457	0–4,89514	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 17 днів до 1,2 року
номіновані в євро	25	974	2,593	Щокварталу	2,2 місяця
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	1 521	55 623	0–5,72271	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 3 днів до 2,3 року
номіновані в євро	250	9 738	0	Без сплати купона	Від 1,3 місяця до 2,6 місяця
номіновані в австралійських доларах	17	410	0	Без сплати купона	2 місяця
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	35	1 540	0	Без сплати купона	1,6 місяця
номіновані в юанях Женьміньбі	2 000	10 503	0–3,4	Кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 1 місяця до 2,6 року
номіновані в японських єнах	15 000	4 104	0–0,295	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 5,2 місяця до 1,8 року

7. Операції з МВФ

7.1. Авуари в СПЗ

Авуари в СПЗ – кошти до запитання в СПЗ на рахунку, який відкрито в МВФ для України.

Нижче наведено рух коштів за рахунками авуарів у СПЗ протягом I кварталу 2023 року та аналогічного періоду 2022 року:

	2023 рік	2022 рік
	(у мільйонах гривень)	
Залишок авуарів у СПЗ станом на 1 січня	62 174	510
Надходження коштів від МВФ:		
на користь Уряду	–	41 263
Надходження коштів міжнародної фінансової допомоги Україні від донорів:		
на користь Уряду	64 235	–
Купівля СПЗ	1 952	25 326
Інші надходження та платежі	–	26
Погашення кредиту:		
від імені Національного банку (примітка 7.3)	(20 492)	(17 049)
від імені Уряду	(7 748)	(6 546)
Сплата комісій, пов'язаних з отриманням кредиту	–	(206)
Конвертація СПЗ в інші іноземні валюти:		
на користь Національного банку	(29 424)	–
Сплата відсотків за користування позицією МВФ:		
від імені Національного банку	(1 929)	(979)
від імені Уряду	(3 239)	(732)
Сплата відсотків за користування коштами, отриманими за розподілом СПЗ:		
від імені Національного банку	(29)	(2)
від імені Уряду	(1 119)	(19)
Доходи за авуарами в СПЗ	217	6
Курсові різниці	371	(556)
Залишок авуарів у СПЗ станом на 31 березня	64 969	41 042

У I кварталі 2023 та 2022 років коштів від МВФ на користь Національного банку не надходило.

У квітні 2022 року Рада директорів МВФ схвалила створення для України рахунку, що адмініструється МВФ, надаючи донорам безпечний засіб для спрямування фінансової допомоги Україні у формі грантів та позик. Упродовж I кварталу 2023 року з цього рахунку на рахунок авуарів у СПЗ надійшли кошти на користь Уряду в сумі

1 305 мільйонів СПЗ, або 64 235 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на дату надходження коштів, зарахованих на рахунок Державної казначейської служби України.

Інформація щодо класифікації авуарів у СПЗ на поточні та непоточні наведена в примітці 24.

7.2. Внески в рахунок квоти МВФ

Сума квоти – спеціальний тип активу, який є внеском України як члена МВФ. Величина квоти залежить від економічного розвитку країни і визначається Радою керуючих МВФ. Квота визначає для країни-члена кількість голосів у МВФ, ліміти доступу до фінансових ресурсів МВФ та частку в розподілі СПЗ – одиниці обліку МВФ. Основна частина квоти України сплачена шляхом випуску Національним банком безпроцентного боргового зобов'язання на користь МВФ, а решта суми квоти – зарахована на рахунки МВФ № 1 та № 2 (примітка 7.3).

Станом на 31 березня 2023 року загальна сума квоти України становить 2 012 мільйонів СПЗ (98 967 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець звітного періоду) (станом на 31 грудня 2022 року – 2 012 мільйонів СПЗ, або 97 908 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець року). Проценти за квотою не нараховуються.

Резервна позиція в МВФ – спеціальний тип активу, який утворюється в результаті обміну частини внеску в рахунок квоти на ліквідні вимоги держави-члена до МВФ. Резервна позиція є частиною валютних резервів країни.

Станом на 31 березня 2023 року резервна позиція України в МВФ становить 241 031 СПЗ, або 11,9 мільйона гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець звітного періоду (станом на 31 грудня 2022 року – 241 031 СПЗ, або 11,7 мільйона гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець року). Сума резервної позиції включається до статті “Внески в рахунок квоти МВФ” Проміжного скороченого консолідованого звіту про фінансовий стан.

Інформація щодо класифікації внесків у рахунок квоти МВФ на поточні та непоточні наведена в примітці 24.

7.3. Зобов'язання перед МВФ

	На 31 березня 2023 року	На 31 грудня 2022 року
		(у мільйонах гривень)
Боргові зобов'язання перед МВФ за купівлею СПЗ	118 152	137 293
Зобов'язання перед МВФ за розподілом СПЗ	4 029	3 982
Рахунок МВФ № 2	4	4
Зобов'язання перед МВФ, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	122 185	141 279
Боргове зобов'язання перед МВФ зі сплати внеску за квотою	98 707	97 651
Рахунок МВФ № 1	248	246
Боргові зобов'язання перед МВФ зі сплати внеску за квотою	98 955	97 897
Усього зобов'язань перед МВФ	221 140	239 176

Зобов'язання перед МВФ за розподілом СПЗ – кошти, отримані Національним банком у результаті спеціального розподілу СПЗ.

Боргові зобов'язання перед МВФ за купівлею СПЗ – кредити, отримані від МВФ на рахунки в Національному банку. У I кварталі 2023 та 2022 років надходжень від МВФ на користь Національного банку не було (примітка 7.1).

Рахунок МВФ № 1 – гривневий рахунок МВФ у Національному банку, що використовується для відображення операцій з МВФ, пов'язаних із використанням та поверненням кредитів МВФ; рахунок МВФ № 2 – гривневий рахунок МВФ у Національному банку, що використовується для надходжень та адміністративних видатків МВФ у гривні на території України.

Боргові зобов'язання перед МВФ зі сплати внеску за квотою – зобов'язання зі сплати квоти.

У I кварталі 2023 та 2022 років змін у розмірі квоти не було (примітка 7.2).

Упродовж I кварталу 2023 року відбулося погашення зобов'язань перед МВФ на суму 419 мільйонів СПЗ (20 492 мільйони гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу, або 16 483 мільйони гривень за річним курсом МВФ) [упродовж I кварталу 2022 року відбулося погашення зобов'язань перед МВФ на суму 419 мільйонів СПЗ (17 049 мільйонів гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу, або 16 701 мільйонів гривень за річним курсом МВФ)] (примітка 7.1).

Інформація щодо класифікації зобов'язань перед МВФ на поточні та непоточні наведена в примітці 24.

8. Цінні папери України

	На 31 березня 2023 року	На 31 грудня 2022 року
(у мільйонах гривень)		
Цінні папери за справедливою вартістю через прибуток або збиток:		
в іноземній валюті:		
державні деривативи, номіновані в доларах США	423	460
Усього цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	423	460
Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:		
у національній валюті:		
ОВДП (з фіксованою процентною ставкою)	287 354	292 165
ОВДП (з плаваючою процентною ставкою)	486 148	464 415
Усього боргових цінних паперів за амортизованою собівартістю	773 502	756 580
Усього цінних паперів України	773 925	757 040

Відповідно до статті 54 Закону України “Про Національний банк України” Національний банк не має права купувати на первинному ринку цінні папери, емітовані Кабінетом Міністрів України, державною установою, іншою юридичною особою, майно якої перебуває в державній власності.

Проте із 07 березня 2022 року згідно із Законом України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану” від 03 березня 2022 року № 2118-IX дію цієї статті тимчасово зупинено під час дії воєнного стану в Україні.

Протягом I кварталу 2023 року Національний банк ОВДП не придбавав. У березні – грудні 2022 року Національний банк придбав на первинному ринку в емітента, Міністерства фінансів України, ОВДП з фіксованою

процентною ставкою і ОВДП з плаваючою процентною ставкою загальною номінальною вартістю 400 000 мільйонів гривень. Ці ОВДП мають номінальну вартість 1 000 гривень кожна, у тому числі з фіксованою процентною ставкою 120 000 мільйонів гривень, з плаваючою процентною ставкою – 280 000 мільйонів гривень.

Кожен державний дериватив має умовну суму в розмірі 1 000 доларів США або таку сукупну суму, яка є цілим кратним числом, що дорівнює 1 000 доларів США (далі – умовна сума). Виплати за державними деривативами залежать від досягнення певних показників ВВП та показника приросту реального ВВП за 2019–2038 роки.

Інформація щодо класифікації за цінними паперами України на поточні та непоточні наведена в примітці 24.

Інформацію про номінальну вартість, дохідність до погашення, купон та строки погашення цінних паперів України станом на 31 березня 2023 року надано в таблиці нижче:

	Загальні номінальна вартість та умовна сума в гривневному еквіваленті, у мільйонах гривень	Загальні номінальна вартість та умовна сума в іноземній валюті, у мільйонах	Дохідність до погашення, % річних	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Цінні папери за справедливою вартістю через прибуток або збиток:						
в іноземній валюті:						
державні деривативи	1 603	44	–	–	–	До 17,2 року
Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:						
у національній валюті:						
ОВДП (з фіксованою процентною ставкою)	271 989	–	11,77–23,53	8,12–16,00	1 раз на рік, кожні 6 місяців	Від 0,6 місяця до 14,1 року
ОВДП (з плаваючою процентною ставкою)	425 173	–	6,41–15,69	15,40–25,00	1 раз на рік	Від 10,2 року до 29,1 року

Інформацію про номінальну вартість, дохідність до погашення, купон та строки погашення цінних паперів України станом на 31 грудня 2022 року надано в таблиці нижче:

	Загальні номінальна вартість та умовна сума в гривневному еквіваленті, у мільйонах гривень	Загальні номінальна вартість та умовна сума в іноземній валюті, у мільйонах	Дохідність до погашення, % річних	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Цінні папери за справедливою вартістю через прибуток або збиток:						
в іноземній валюті:						
державні деривативи	1 603	44	–	–	–	До 17,4 року
Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:						
у національній валюті:						
ОВДП (з фіксованою процентною ставкою)	279 572	–	12,27–22,28	8,12–21,33	1 раз на рік, кожні 6 місяців	Від 0,6 місяця до 14,3 року
ОВДП (з плаваючою процентною ставкою)	425 173	–	5,95–15,92	21,50–27,50	1 раз на рік	Від 10,4 року до 29,4 року

Протягом I кварталу 2023 року та 2022 року боргові цінні папери за амортизованою собівартістю (державні цінні папери) перебували на стадії 1. Резерв під очікувані кредитні збитки за державними цінними паперами протягом I кварталу 2023 року та 2022 року не формувався.

9. Кредити банкам та іншим позичальникам

Кредити банкам та іншим позичальникам за цільовим призначенням класифікуються таким чином:

	На 31 березня 2023 року	На 31 грудня 2022 року
(у мільйонах гривень)		
Кредити, надані банкам для підтримання їх ліквідності:		
для стабілізації роботи банків	37 848	37 853
шляхом проведення тендерів Національним банком:		
довгострокові	19 597	36 899
короткострокові	918	1 542
інші	10	10
Кредити, надані в межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку	21	21
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами банкам та іншим позичальникам	(35 324)	(35 544)
Усього кредитів банкам та іншим позичальникам	23 070	40 781

Протягом I кварталу 2023 року Національний банк підтримував ліквідність банків через постійно діючу лінію рефінансування (кредити овернайт), рефінансування банків строком до одного року шляхом проведення тендерів [протягом 2022 року – через постійно діючу лінію рефінансування (кредити овернайт), рефінансування банків строком від 14 до 90 днів та до одного року шляхом проведення тендерів].

Національний банк здійснює операції з рефінансування банків шляхом надання банкам кредитів овернайт і кредитів рефінансування та має непогашену заборгованість за такими кредитами станом на 31 березня 2023 року і 31 грудня 2022 року. Національний банк надає банкам кредити овернайт та кредити рефінансування під заставу пулу, що може складатися з таких видів активів (майна): цінні папери [державні облигації України, облигації міжнародних фінансових організацій (емісія яких здійснюється відповідно до законодавства України), облигації підприємств, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України, облигації внутрішніх місцевих позик], включаючи майнові права на майбутні надходження грошових коштів у національній та/або іноземній валюті як сплата доходу та/або погашення заставлених цінних паперів на окремі рахунки банку в Національному банку; депозитні сертифікати Національного банку, включаючи майнові права на майбутні надходження грошових коштів як сплата доходу та/або погашення заставлених депозитних сертифікатів на окремі рахунки банку в Національному банку; іноземна валюта (долари США, євро, англійські фунти стерлінгів, швейцарські франки, японські єни); грошові кошти в національній та/або іноземній валюті, що перераховані як сплата доходу та/або погашення заставлених цінних паперів та/або депозитних сертифікатів, майнові права на майбутні надходження за якими передано в заставу.

Як забезпечення виконання зобов'язань за стабілізаційними кредитами, що були надані банкам для підтримання їх ліквідності до 2017 року та залишалися непогашеними станом на 31 березня 2023 року та

31 грудня 2022 року, приймалися цінні папери (державні облигації України, облигації підприємств, у тому числі ті, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України), іноземна валюта, акції власників істотної участі банку, нерухоме майно та майнові права за кредитними договорами. З 2017 року надання стабілізаційних кредитів Національний банк не здійснює. Замість стабілізаційних кредитів Національний банк може надавати банкам кредити для екстреної підтримки ліквідності, але такі кредити банкам ще не надавалися.

Станом на 31 березня 2023 року валова балансова вартість кредитів, наданих банкам для стабілізації роботи банків, становила 37 848 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими банкам для стабілізації роботи банків, – 34 294 мільйони гривень (станом на 31 грудня 2022 року валова балансова вартість кредитів, наданих банкам для стабілізації роботи банків, становила 37 853 мільйони гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 34 201 мільйон гривень).

Станом на 31 березня 2023 року валова балансова вартість кредитів, наданих банкам шляхом проведення Національним банком тендерів, становила 20 515 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими банкам шляхом проведення Національним банком тендерів, – 999 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2022 року валова балансова вартість кредитів, наданих банкам шляхом проведення Національним банком тендерів, становила 38 441 мільйон гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 1 312 мільйонів гривень).

Станом на 31 березня 2023 року та 31 грудня 2022 року валова балансова вартість інших кредитів становила 10 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 10 мільйонів гривень.

Станом на 31 березня 2023 року та 31 грудня 2022 року валова балансова вартість кредитів, наданих у межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від

Європейського банку реконструкції та розвитку, становила 21 мільйон гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 21 мільйон гривень.

Розрахункова справедлива вартість кредитів банкам та іншим позичальникам зазначена в примітці 18. Інформацію про класифікацію кредитів банкам та іншим позичальникам на поточні та непоточні наведено в примітці 24.

Зобов'язання з надання кредитів

Станом на 31 березня 2023 року та 31 грудня 2022 року Національний банк мав зобов'язання з кредитування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у межах відкритої відкличної відновлюваної кредитної лінії на загальну суму 3 000 мільйонів гривень (примітка 23).

10. Кошти банків

	На 31 березня 2023 року	На 31 грудня 2022 року
(у мільйонах гривень)		
Кореспондентські рахунки:		
у національній валюті	188 600	77 245
в іноземній валюті	11	66
Інші кошти банків на вимогу:		
в іноземній валюті	5 732	4 562
Кошти банків на рахунках із спеціальним режимом використання:		
у національній валюті	3 198	2 518
в іноземній валюті	704	671
Кошти, розміщені як грошове покриття для забезпечення погашення заборгованості банку перед Національним банком:		
в іноземній валюті	1 423	1 615
Кошти банків для забезпечення виконання зобов'язань перед Національним банком:		
в іноземній валюті	1 481	193
Усього коштів банків	201 149	86 870

Станом на 31 березня 2023 року і 31 грудня 2022 року встановлення процентних ставок за залишками коштів у національній валюті на кореспондентських рахунках нормативно-правовими актами Національного банку не передбачено, а отже, відсотки не нараховувалися.

Інші кошти банків на вимогу включають кошти, що розміщені банками-резидентами в Національному банку згідно з нормативно-правовими та розпорядчими актами Національного банку, укладеними договорами. Станом на 31 березня 2023 року на залишки інших коштів банків на вимогу в іноземній валюті встановлено процентну ставку 4,75% (станом на 31 грудня 2022 року – 4,25%).

Кошти банків на рахунках із спеціальним режимом використання станом на 31 березня 2023 року і 31 грудня 2022 року включають кошти для проведення розрахунків ліквідаційними комісіями в разі припинення діяльності банків та в інших випадках, визначених законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку.

Кошти, розміщені як грошове покриття для забезпечення погашення заборгованості банку перед Національним банком, включають кошти банків-резидентів, розміщені на рахунках Національного банку як грошове покриття заборгованості за наданими кредитами відповідно до умов кредитних договорів та як гарантійне покриття за операціями своп процентної ставки.

Кошти банків для забезпечення виконання зобов'язань перед Національним банком на 31 березня 2023 року і 31 грудня 2022 року включають кошти пулу активів (майна), що забезпечують виконання зобов'язань за кредитами рефінансування, перераховані як сплата доходу та/або погашення заставлених цінних паперів, майнові права на майбутні надходження за якими передано в заставу. Відсотки за цими коштами не нараховувалися.

Інформація щодо класифікації коштів банків на поточні та непоточні наведена в примітці 24.

11. Кошти державних та інших установ

	На 31 березня 2023 року	На 31 грудня 2022 року
	(у мільйонах гривень)	
Кошти бюджетів та бюджетних установ:		
у національній валюті	33 143	15 102
в іноземній валюті	167 074	35 974
Фонд гарантування вкладів фізичних осіб:		
у національній валюті	823	947
Інші:		
у національній валюті	612	714
в іноземній валюті	167	287
Усього коштів державних та інших установ	201 819	53 024

Національний банк обслуговує кошти Державного бюджету України (далі – Державний бюджет) і місцевих бюджетів, які консолідовані на єдиному казначейському рахунку.

Відповідно до Закону України “Про Національний банк України” за залишками коштів бюджетних установ

проценти не сплачуються, за коштами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 березня 2023 року встановлено процентну ставку 3,96% (станом на 31 грудня 2022 року – 4,49%).

Інформація щодо класифікації коштів державних та інших установ на поточні та непоточні наведена в примітці 24.

12. Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком

Депозитний сертифікат Національного банку – один із монетарних інструментів, що є борговим зобов'язанням Національного банку в бездокументарній формі, який засвідчує розміщення в Національному банку коштів банків та їхнє право на отримання внесеної суми і

процентів після закінчення встановленого строку. Витратність (дохідність для банків) депозитних сертифікатів установлюється відповідно до Основ процентної політики Національного банку з урахуванням її поточних цілей.

	На 31 березня 2023 року	На 31 грудня 2022 року
(у мільйонах гривень)		
Депозитні сертифікати за амортизованою собівартістю:		
депозитні сертифікати овернайт	352 886	457 464
Усього депозитних сертифікатів за амортизованою собівартістю	352 886	457 464

Станом на 31 березня 2023 року і 31 грудня 2022 року в обігу перебували депозитні сертифікати номінальною вартістю 1 мільйон гривень кожен.

Інформацію про номінальну вартість, середньозважену витратність, розмір процентної ставки та строки розміщення станом на 31 березня 2023 року наведено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість депозитних сертифікатів, у мільйонах гривень	Середньо- зважена витратність, % річних	Розмір процентної ставки, % річних	Періодич- ність сплати процентів	Строк розміщення, календарних днів
Депозитні сертифікати за амортизованою собівартістю:					
депозитні сертифікати овернайт	352 664	23,00	23,00	Один раз під час погашення	3

Інформацію про номінальну вартість, середньозважену витратність, розмір процентної ставки та строки розміщення станом на 31 грудня 2022 року наведено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість депозитних сертифікатів, у мільйонах гривень	Середньозважена витратність, % річних	Розмір процентної ставки, % річних	Періодичність сплати процентів	Строк розміщення, календарних днів
Депозитні сертифікати за амортизованою собівартістю:					
депозитні сертифікати овернайт	456 888	23,00	23,00	Один раз під час погашення	3

Інформація щодо класифікації депозитних сертифікатів на поточні та непоточні наведена в примітці 24.

13. Грошові кошти та їх еквіваленти

	Примітка	На 31 березня 2023 року	На 31 грудня 2022 року
(у мільйонах гривень)			
Готівкова іноземна валюта	5	39 605	39 474
Кошти на вимогу (крім золота)	5	221 770	83 235
Депозити овернайт, що розміщені з ініціативи банку-кореспондента	5	172 562	113 833
Розміщені короткострокові депозити з терміном погашення до трьох місяців (крім депозитів у золоті)	5	7 314	–
Авуари в СПЗ	7.1	64 871	61 919
Усього грошових коштів та їх еквівалентів		506 122	298 461

Зміни в зобов'язаннях, зумовлені фінансовою діяльністю, за I квартал 2023 року:

	Примітка	На 01 січня 2023 року	Випуск/ залучення/ (погашення) зобов'язань	Процентні витрати сплачені	Зміна валютних курсів	Процентні витрати нараховані	Інші	На 31 березня 2023 року
(у мільйонах гривень)								
Банкноти та монети в обігу		715 330	(40 003)	–	–	–	–	675 327
Зобов'язання перед МВФ	7.1, 7.3	239 176	(20 492)	(1 958)	2 478	1 910	26	221 140
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	12	457 464	(104 224)	(21 135)	–	20 781	–	352 886

Національний банк класифікує сплачені проценти як грошові кошти від операційної діяльності в консолідованому звіті про рух грошових коштів.

Зміни в зобов'язаннях, зумовлені фінансовою діяльністю, за I квартал 2022 року:

	Примітки	На 01 січня 2022 року	Випуск/ залучення/ (погашення) зобов'язань	Процентні витрати сплачені	Зміна валютних курсів	Процентні витрати нараховані	Інші	На 31 березня 2022 року
(у мільйонах гривень)								
Банкноти та монети в обігу		627 819	57 426	–	–	–	–	685 245
Зобов'язання перед МВФ	7.1, 7.3	233 368	(17 049)	(981)	13 911	1 007	33	230 289
Кредити отримані		2 728	(2 925)	(15)	197	15	–	–
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	12	212 926	(70 996)	(3 357)	–	3 265	–	141 838

Розділ II.III. Фінансові результати за фінансовими інструментами

14. Процентні доходи та витрати

	За період, що закінчився 31 березня	
	2023 року	2022 року
	(у мільйонах гривень)	
Процентні доходи		
Доходи за цінними паперами України за амортизованою собівартістю	29 125	10 406
Доходи за кредитами банкам	2 197	2 957
Доходи за коштами та депозитами в іноземній валюті	2 492	51
Доходи за авуарами в СПЗ	217	6
Доходи за внутрішнім державним боргом	30	32
Інші	1	–
Усього процентних доходів за ефективною ставкою	34 062	13 452
Процентні витрати		
Витрати за депозитними сертифікатами, що емітовані Національним банком	(20 781)	(3 265)
Витрати за операціями з МВФ	(1 936)	(1 040)
Витрати за коштами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	(16)	(20)
Витрати за отриманими кредитами	–	(15)
Витрати за коштами банків	(59)	–
Усього процентних витрат за ефективною ставкою	(22 792)	(4 340)
Процентні витрати за коштами на вимогу та строковими депозитами з від'ємною ставкою	–	(28)
Чистий процентний дохід	11 270	9 084

До інших процентних доходів віднесено процентні доходи за кредитами, наданими працівникам.

включено доходи за ОВДП з плаваючою процентною ставкою в сумі 21 732 мільйони гривень (за аналогічний період 2022 року – 5 929 мільйонів гривень).

У I кварталі 2023 року до складу доходів за цінними паперами України за амортизованою собівартістю

15. Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті

	За період, що закінчився 31 березня	
	2023 року	2022 року
	(у мільйонах гривень)	
Нереалізований результат від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	(957)	37 336
Реалізований результат від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	8 454	11 582
Усього результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	7 497	48 918

16. Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток

	За період, що закінчився 31 березня	
	2023 року	2022 року
	(у мільйонах гривень)	
Цінні папери нерезидентів за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках		
Процентні доходи	1 403	1 900
Нереалізовані результати від цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках	4 886	(3 385)
Реалізований результат за цінними паперами нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток (нереалізовані результати поточного року, що стали реалізованими)	1 694	(340)
Усього результатів від цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	7 983	(1 825)
Похідні фінансові інструменти		
Нереалізовані результати від похідних фінансових інструментів	337	(234)
Реалізований результат від похідних фінансових інструментів (нереалізовані результати поточного року, що стали реалізованими)	(535)	(103)
Усього результатів від похідних фінансових інструментів	(198)	(337)
Інструменти капіталу за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках		
Нереалізовані результати за інструментами капіталу	–	(1)
Усього результатів за інструментами капіталу	–	(1)
Усього результатів від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутку або збитку	7 785	(2 163)

У I кварталі 2023 року отримані проценти за цінними паперами нерезидентів, уключені в чисте збільшення цінних паперів нерезидентів Проміжного скороченого консолідованого звіту про рух грошових коштів, становили 1 023 мільйони гривень (у I кварталі 2022 року – 2 677 мільйонів гривень).

17. Прибутки/(збитки) від відновлення/(зменшення) корисності фінансових та нефінансових активів

Прибутки/(збитки) від відновлення/(зменшення) корисності фінансових та нефінансових активів:

	За період, що закінчився 31 березня	
	2023 року	2022 року
	(у мільйонах гривень)	
Збитки від зменшення корисності за розміщеними депозитами в іноземній валюті за амортизованою собівартістю	(2)	(8)
Збитки від зменшення корисності за вимогами за облигаціями інших державних установ за амортизованою собівартістю	–	(1)
Прибутки від відновлення корисності за кредитами банкам	69	792
Збитки від зменшення корисності за кредитами працівникам	–	(2)
Прибутки від відновлення корисності за процентними фінансовими активами	67	781
Прибутки від відновлення корисності за дебіторською заборгованістю	4	1
Прибутки від відновлення корисності за іншими нефінансовими активами	5	–
Прибутки від відновлення корисності за іншими активами	9	1

Розділ II.IV. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань

18. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань

Ринок, на якому Національний банк, як правило, здійснює операції продажу активу або передавання зобов'язання, вважається головним ринком або, якщо немає головного ринку, найсприятливішим ринком.

Для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, щодо яких немає інформації про ринкові ціни із зовнішніх джерел, використовуються такі методики оцінки, як дисконтування грошових потоків і аналіз фінансової інформації про об'єкти інвестування. Застосування методик оцінки може потребувати припущень, що не підкріплені ринковими даними. У цій консолідованій фінансовій звітності інформація щодо припущень розкривається в тих випадках, за яких заміна такого припущення можливим альтернативним варіантом може призвести до суттєвої зміни сум прибутку, доходів, витрат, загальної суми активів чи зобов'язань.

Національний банк застосовує методики оцінювання, що відповідають обставинам і для яких є достатньо даних, щоб оцінити справедливу вартість, максимізуючи використання доречних відкритих вхідних даних та мінімізуючи використання закритих вхідних даних.

Усі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається в консолідованій фінансовій звітності, класифікуються в межах трьох рівнів ієрархії рівнів справедливої вартості.

Національний банк визначає розрахункову справедливу вартість фінансових активів і зобов'язань, використовуючи ринкову інформацію (за її наявності) і відповідні методики оцінки. Проте для тлумачення ринкової інформації з метою визначення розрахункової справедливої вартості неодмінно потрібне професійне судження. Розрахункова справедлива вартість не завжди відповідає реальним сумах, за які Національний банк міг би реалізувати фінансові активи та зобов'язання з урахуванням поточних обставин, оскільки активність фінансового ринку України залишається низькою.

Фінансові активи та зобов'язання за справедливою вартістю.

До фінансових інструментів за справедливою вартістю, належать цінні папери нерезидентів, похідні фінансові інструменти.

Справедлива вартість боргових цінних паперів нерезидентів (крім інструментів капіталу) визначається на підставі котирувань на активному ринку (вхідні дані рівня 1), інших котирувань з торгово-інформаційних систем (вхідні дані рівня 2) або, якщо немає інформації про котирування на активному ринку, на підставі дохідного підходу та вхідних даних рівня 3 (дохідність цінних паперів під час їх первинного розміщення

емітентом та припущення щодо незмінності цієї дохідності до дати погашення відповідних цінних паперів, ураховуючи короткі строки до погашення). Справедлива вартість інструментів капіталу визначена зовнішнім оцінювачем витратним методом на підставі вхідних даних рівня 3.

Справедлива вартість похідних фінансових інструментів (державних деривативів) визначається на підставі котирувань на активному ринку (вхідні дані рівня 1).

Під час визначення справедливої вартості таких похідних фінансових інструментів, як процентний та валютний свопи, використовується метод оцінки із застосуванням даних, що відкрито спостерігаються на ринку (рівень 2). Справедлива вартість визначається на основі моделей оцінки, заснованих на поточній ринковій і договірній вартості відповідних базових інструментів та інших чинників. Моделі включають різні дані, в тому числі форвардні та спотові курси валют, волатильність валютного курсу, індекси процентних ставок на міжбанківських ринках, криві дохідності тощо.

Фінансові активи та зобов'язання за амортизованою собівартістю.

Національний банк визначив, що справедлива вартість певних фінансових активів і зобов'язань за амортизованою собівартістю суттєво не відрізняється від їх балансової вартості для цілей розкриття справедливої вартості. До цих фінансових активів і зобов'язань належать кошти та депозити в іноземній валюті, авуари в СПЗ та внески в рахунок квоти МВФ, інші фінансові активи, банкноти та монети в обігу, кошти банків, кошти державних та інших установ, депозитні сертифікати Національного банку, зобов'язання перед МВФ та інші фінансові зобов'язання.

До фінансових інструментів за амортизованою собівартістю, справедлива вартість яких може суттєво відрізнятися від їх балансової вартості, належать цінні папери України, внутрішній державний борг у національній валюті, кредити банкам та іншим позичальникам. Усі ці фінансові інструменти не мають активного ринку.

Справедливу вартість тих фінансових активів і зобов'язань, для яких немає активного ринку, Національний банк розраховує для розкриття в консолідованій фінансовій звітності за методом дисконтування грошових потоків (дохідний підхід). Зазначена модель ураховує майбутні процентні платежі та погашення основної суми заборгованості, строки погашення та ставку дисконтування.

Справедливу вартість цінних паперів України, Національний банк визначає на підставі дохідного підходу і такої інформації:

для довгострокових інфляційних державних облігацій – вхідних даних рівня 2 (спот-ставок, розрахованих на основі кривої безкупонної дохідності, побудованої за даними фактично укладених та виконаних договорів з ОВДП із застосуванням параметричної моделі Свенссона, та фактичних значень індексу споживчих цін до попереднього місяця з квітня 2022 року до лютого 2023 року) та рівня 3 (консенсусний прогноз значень індексу споживчих цін на 2023–2027 роки із щомісячного видання FOCUSECONOMICS за березень 2023 року та цільові значення індексу споживчих цін, визначених Національним банком на період із 2028 до 2047 років);

для інших державних облігацій України – вхідних даних рівня 2 (спот-ставок, розрахованих на основі кривої безкупонної дохідності, побудованої за даними фактично

укладених та виконаних договорів з ОВДП із застосуванням параметричної моделі Свенссона, значень облікових ставок, визначених у прогнозі Національного банку.

Як ставка дисконтування для визначення справедливої вартості внутрішнього державного боргу в національній валюті використовується середньозважена ставка Національного банку за всіма інструментами рефінансування (вхідні дані рівня 3).

Станом на 31 березня 2023 року і 31 грудня 2022 року як ставка дисконтування для визначення справедливої вартості кредитів, наданих банкам та іншим позичальникам, використана ринкова ставка (облікова ставка Національного банку, що визначена процентною політикою Національного банку як гранична процентна ставка (нижня точка діапазону) для кредитів банкам) на дату розрахунку (вхідні дані рівня 3).

Використані ставки дисконтування були такими:

	31 березня 2023 року	31 грудня 2022 року
	Ставка дисконтування, у % річних	Ставка дисконтування, у % річних
Цінні папери України в національній валюті:		
ОВДП (з фіксованою процентною ставкою)	11,77–23,53	12,27–22,28
ОВДП (з плаваючою процентною ставкою)	6,41–15,69	5,95–15,92
Внутрішній державний борг у національній валюті (1994–1996 роки)	27,00	27,00
Кредити банкам та іншим позичальникам у національній валюті	25,00	25,00

У наведеній нижче таблиці подано балансову вартість та оцінку справедливої вартості фінансових активів, що не відображаються в проміжному скороченому консолідованому звіті про фінансовий стан Національного банку за їх справедливою вартістю:

	31 березня 2023 року		31 грудня 2022 року	
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
(у мільйонах гривень)				
Цінні папери України в національній валюті:				
ОВДП (з фіксованою процентною ставкою)	287 354	242 405	292 165	242 168
ОВДП (з плаваючою процентною ставкою)	486 148	496 032	464 415	474 623
Внутрішній державний борг	1 420	749	1 444	757
Кредити банкам та іншим позичальникам	23 070	24 085	40 781	42 754

Оскільки розрахунки оціночної справедливої вартості ґрунтуються на певних припущеннях, то слід ураховувати те, що надана інформація може не повністю відображати вартість, яка може бути реалізована.

Справедлива вартість фінансових інструментів за рівнями її оцінки розподілялася таким чином:

	31 березня 2023 року			31 грудня 2022 року		
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3
(у мільйонах гривень)						
Активи, які оцінені за справедливою вартістю						
Цінні папери нерезидентів, які обліковуються за справедливою вартістю	544 515	55 184	9 229	607 882	59 957	27 667
Цінні папери України за справедливою вартістю:						
державні деривативи	423	–	–	460	–	–
Активи, справедлива вартість яких розкривається						
Цінні папери України в національній валюті:						
ОВДП (з фіксованою процентною ставкою)	–	242 405	–	–	242 168	–
ОВДП (з плаваючою процентною ставкою)	–	336 399	159 633	–	311 705	162 918
Внутрішній державний борг	–	–	749	–	–	757
Кредити банкам та іншим позичальникам	–	–	24 085	–	–	42 754
Зобов'язання, які оцінені за справедливою вартістю						
Інші фінансові зобов'язання за справедливою вартістю:						
своп процентної ставки	–	4 008	–	–	4 390	–
валютний своп	–	–	–	–	63	–

Упродовж трьох місяців 2023 року не було суттєвих переведень фінансових інструментів між рівнями 1 і 2 оцінки справедливої вартості, а також не було переведень фінансових інструментів до рівня 3 оцінки справедливої вартості або з нього.

Довгострокові інфляційні ОВДП, справедлива вартість яких розкривається, включені до рівня 3 оцінки справедливої вартості.

Зміну справедливої вартості цінних паперів нерезидентів, що оцінюються на дату звітності за справедливою вартістю та включені до рівня 3 оцінки справедливої вартості, подано таким чином:

Справедлива вартість цінних паперів нерезидентів, які оцінені за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках та віднесені до рівня 3 оцінки	
(у мільйонах гривень)	
Цінні папери нерезидентів станом на 01 січня 2022 року	16 949
Доходи/(витрати), визнані протягом звітного періоду в складі прибутків або збитків	772
Придбані цінні папери нерезидентів	1 376
Погашені цінні папери нерезидентів	(4 189)
Цінні папери нерезидентів станом на 31 березня 2022 року	14 908
Цінні папери нерезидентів станом на 31 грудня 2022 року	27 667
Доходи/(витрати), визнані протягом звітного періоду в складі прибутків або збитків	163
Придбані цінні папери нерезидентів	2 219
Погашені цінні папери нерезидентів	(20 820)
Цінні папери нерезидентів станом на 31 березня 2023 року	9 299

Доходи та витрати від зміни справедливої вартості цінних паперів нерезидентів, що оцінюються на дату звітності за справедливою вартістю та належать до рівня 3 оцінки справедливої вартості, включено до результатів від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті та до результатів від операцій із фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток Проміжного скороченого консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (примітка 15 та 16 відповідно).

Середньозважена модифікована дюрація за фінансовими активами за справедливою вартістю, що належать до рівня 3 ієрархії справедливої вартості (крім

інструментів капіталу за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках), становить 0,17 станом на 31 березня 2023 року (0,19 – станом на 31 грудня 2022 року). Збільшення ставок дохідності, використаних для визначення справедливої вартості таких фінансових активів станом на 31 березня 2023 року (вхідні дані рівня 3), на 1 базисний пункт призведе до зменшення справедливої вартості відповідних активів на 15 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2022 року – 52 мільйони гривень), а зменшення цих ставок дохідності на 1 базисний пункт – до збільшення справедливої вартості активів на 15 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2022 року – 52 мільйони гривень).

Розділ III. Управління капіталом

19. Управління капіталом

Функцією капіталу Національного банку є забезпечення економічної самостійності та здатності виконання ним функцій, визначених законодавством України. Загальна сума капіталу, управління яким здійснює Національний банк, станом на 31 березня 2023 року 353 754 мільйони гривень (станом на 31 грудня 2022 року – 328 158 мільйонів гривень). Для Національного банку немає вимог до розміру власного капіталу, крім розміру статутного капіталу та загальних резервів, установлених Законом України “Про Національний банк України”.

Статутний капітал

Відповідно до Закону України “Про Національний банк України” розмір статутного капіталу становить 10 мільйонів гривень. Його розмір збільшений до 100 мільйонів гривень за рішенням Ради Національного банку за підсумками 2007 року.

Загальні резерви

Національний банк створює загальні резерви, які використовуються на покриття його збитків, згідно з вимогами Закону України “Про Національний банк України”.

Загальні резерви, сформовані за звітний рік, повинні дорівнювати 10% від середньорічного обсягу грошово-кредитних зобов'язань Національного банку, які у 2022 році становили 996 750 мільйонів гривень.

Резервний капітал

Резервний капітал уключає резервний фонд, що формується дочірньою компанією Національного банку шляхом щорічних відрахувань від чистого прибутку дочірньої компанії відповідно до Закону України “Про

акціонерні товариства”. Відрахування до резервного фонду має бути не меншим ніж 5% суми чистого прибутку до досягнення резервним фондом 15% статутного капіталу дочірньої компанії.

Резерви переоцінки активів і зобов'язань

Відповідно до Закону України “Про Національний банк України” нереалізовані доходи від переоцінки іноземної валюти, монетарного золота у зв'язку зі змінами офіційного курсу гривні до іноземних валют/облікової ціни золота протягом звітного року, а також нереалізовані доходи від переоцінки цінних паперів, інструментів капіталу та похідних фінансових інструментів у зв'язку з їх переоцінкою до справедливої вартості, нереалізовані доходи або витрати від переоцінки банківських металів у зв'язку зі змінами облікової ціни банківських металів Національний банк спрямовує до статті “Резерви переоцінки активів і зобов'язань” розділу “Власний капітал” консолідованого звіту про фінансовий стан та консолідованого звіту про зміни у власному капіталі.

Сума резервів переоцінки використовується для компенсації сум нереалізованих витрат від переоцінки іноземної валюти, монетарного золота, цінних паперів, інструментів капіталу, похідних фінансових інструментів за справедливою вартістю, якщо вони накопичуються протягом звітного року.

Сума резервів переоцінки за іноземною валютою, монетарним золотом, цінними паперами, інструментами капіталу, похідними фінансовими інструментами, банківськими металами, що вибувають, уключається до прибутку до розподілу у відповідних звітних періодах.

Станом на 31 березня 2023 року та на 31 грудня 2022 року власний капітал Національного банку складався з таких компонентів:

	На 31 березня 2023 року	На 31 грудня 2022 року
	(у мільйонах гривень)	
Статутний капітал	100	100
Загальні резерви	80 489	80 489
Нерозподілений прибуток	46 610	19 192
Резервний капітал	31	31
Резерв переоцінки іноземної валюти, монетарного золота	223 450	223 450
Резерв переоцінки банківських металів	1 281	1 409
Резерви переоцінки фінансових інструментів до їх справедливої вартості	1 793	3 487
Усього власного капіталу	353 754	328 158

20. Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України

Згідно з нормами Податкового кодексу України Національний банк здійснює розрахунки з Державним бюджетом відповідно до статті 5¹ Закону України “Про Національний банк України”.

Національний банк перераховує частину прибутку до розподілу до Державного бюджету відповідно до Закону України “Про Національний банк України”. Прибуток до розподілу визначається шляхом зменшення прибутку на суму нереалізованих доходів звітного періоду, що спрямовуються до резервів переоцінки. Нереалізовані доходи, що стають реалізованими в наступних періодах, уключаються до прибутку до розподілу у відповідних звітних періодах. Національний банк компенсує суму перевищення нереалізованих витрат над сумою резерву переоцінки коштами прибутку поточного року, а в разі їх недостатності – коштами загальних резервів. Ці операції відображаються в консолідованому звіті про зміни у власному капіталі.

Частина прибутку до розподілу, що залишається після формування загальних резервів, підлягає перерахуванню до Державного бюджету.

Станом на 31 березня 2023 року сума зобов'язань Національного банку перед Державним бюджетом із перерахування частини прибутку до розподілу за 2022 рік становить 71 868 мільйонів гривень. У 2022 році

Національний банк перерахував до Державного бюджету 18 786 мільйонів гривень.

Перерахування коштів Національним банком до Державного бюджету у 2022 році через повномасштабну військову агресію російської федерації проти України відбулося 24 лютого в особливому порядку (до підтвердження зовнішнім аудитором та затвердження Радою Національного банку річної консолідованої фінансової звітності за 2021 рік) у визначеній Правлінням Національного банку сумі відповідно до наданої аудиторській фірмі на підтвердження в складі річної консолідованої фінансової звітності.

Прогнозні очікування Національного банку щодо суми прибутку до розподілу за 2023 рік становлять 125,2 мільярда гривень, а щодо суми частини прибутку до розподілу за 2023 рік, яка підлягатиме перерахуванню до Державного бюджету у 2024 році, – 102,1 мільярда гривень. Остаточний обсяг частини прибутку до розподілу Національного банку, що підлягатиме перерахуванню Національним банком до Державного бюджету у 2024 році, залежатиме від фактичних макроекономічних показників у 2023 році та визначатиметься після підтвердження зовнішнім аудитором і затвердження Радою Національного банку річної фінансової звітності Національного банку за відповідні роки.

Розділ IV. Витрати, пов'язані із забезпеченням діяльності Національного банку

21. Витрати на утримання персоналу

	За період, що закінчився 31 березня	
	2023 року	2022 року
	(у мільйонах гривень)	
Заробітна плата персоналу	615	657
Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та внески до недержавних пенсійних фондів	133	141
Матеріальна допомога та інші соціальні виплати	1	2
Інші	4	4
Усього витрат на утримання персоналу	753	804

До інших витрат на утримання персоналу віднесено витрати на підготовку кадрів і підвищення кваліфікації, витрати на добровільне медичне страхування працівників тощо.

22. Адміністративно-господарські та інші витрати

	За період, що закінчився 31 березня	
	2023 року	2022 року
	(у мільйонах гривень)	
Витрати Банкотно-монетного двору, що не включаються до собівартості продукції	184	152
Експлуатаційні та господарські витрати	66	43
Амортизаційні відрахування	65	64
Витрати на утримання необоротних матеріальних та нематеріальних активів	37	35
Витрати на службові відрядження	14	3
Витрати на послуги та обслуговування телекомунікацій	9	5
Внески до профспілки Національного банку	8	8
Вартість реалізованих послуг комплексу очисних споруд	8	2
Виплати членам Ради Національного банку	7	6
Податки, збори та обов'язкові платежі	6	5
Матеріальна допомога та інші соціальні виплати пенсіонерам Національного банку	2	2
Консультаційні та юридичні послуги	1	2
Інші операційні витрати, що пов'язані з обробленням грошей	1	–
Витрати на підтримання програмного забезпечення	1	–
Витрати за проблемними активами	–	1
Витрати на членські внески	–	1
Інші	5	4
Усього адміністративно-господарських та інших витрат	414	333

Сума амортизації за I квартал 2023 року не включає амортизацію в сумі 42 мільйони гривень (у I кварталі 2022 року – 44 мільйони гривень), що нарахована на основні засоби, що використовуються для виготовлення банкнотного паперу, банкнот, монет та іншої продукції. Ця частина амортизації включається до витрат, пов'язаних із виготовленням банкнот, монет та іншої продукції.

До інших витрат віднесено негативний результат від перерахунку сировини, представницькі витрати, передплата періодичних видань, канцелярські витрати тощо.

Розділ V. Інші примітки

23. Операції зі зв'язаними сторонами

Умови операцій зі зв'язаними сторонами

Для складання цієї консолідованої фінансової звітності сторони вважаються зв'язаними, якщо вони перебувають під спільним контролем або якщо одна з них має змогу контролювати іншу чи може мати суттєвий вплив на іншу сторону під час прийняття фінансових та управлінських рішень, як зазначено в МСБО 24 "Розкриття інформації

про зв'язані сторони". Під час розгляду всіх відносин, що можуть виникати між зв'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їх юридичній формі. До зв'язаних сторін Національного банку належать Уряд, організації, які перебувають під контролем держави, провідний управлінський персонал тощо.

Національний банк під час своєї діяльності здійснює операції зі зв'язаними сторонами. Нижче зазначено залишки за цими операціями станом на 31 березня 2023 року та 31 грудня 2022 року:

	Примітка	На 31 березня 2023 року			На 31 грудня 2022 року		
		Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони	Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
(у мільйонах гривень)							
Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах		82	–	–	69	–	–
Цінні папери України	8	773 925	–	–	757 040	–	–
Кредити банкам та іншим позичальникам		14 635	–	–	22 468	–	–
Резерв під кредити банкам та іншим позичальникам		(3 006)	–	–	(3 006)	–	–
Внутрішній державний борг		1 420	–	–	1 444	–	–
Інші активи		34	32	–	52	30	–
Кошти банків		95 824	–	–	32 512	–	–
Кошти державних та інших установ	11	200 894	4	4	52 009	4	8
Кошти Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	11	823	–	–	947	–	–
Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	20	71 868	–	–	71 868	–	–
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України		96 261	–	–	145 683	–	–
Інші зобов'язання		3 850	–	–	3 500	–	–

До інших зв'язаних сторін включено кошти КНПФ.

Умови зазначених вище операцій були такими:

за довгостроковими кредитами державним банкам (які включено до кредитів банкам та іншим позичальникам у наведеній вище таблиці) станом на 31 березня 2023 року встановлена процентна ставка 25,00% (станом на 31 грудня 2022 року – 25,00%);

станом на 31 березня 2023 року та на 31 грудня 2022 року Національний банк мав зобов'язання з кредитування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у межах відкритої відкритої відновлюваної кредитної лінії на загальну суму 3 000 мільйонів гривень (примітка 9);

за залишками коштів у національній валюті, що зберігаються державними банками на кореспондентському рахунку в Національному банку (які включено до коштів банків у наведеній вище таблиці),

станом на 31 березня 2023 року та на 31 грудня 2022 року відсотки не нараховувалися (примітка 10);

на залишки інших коштів банків на вимогу в іноземній валюті (які включено до коштів банків у наведеній вище таблиці) станом на 31 березня 2023 року встановлена процентна ставка 4,75% (станом на 31 грудня 2022 року – 4,25%) (примітка 10);

за коштами державних та інших установ станом на 31 березня 2023 року та на 31 грудня 2022 року відсотки не нараховувалися (примітка 11);

за коштами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 березня 2023 року встановлена процентна ставка 3,96% (станом на 31 грудня 2022 року – 4,49%) (примітка 11).

Умови операцій із цінними паперами України розкрито у відповідних примітках.

У наведеній нижче таблиці зазначено статті доходів і витрат за операціями зі зв'язаними сторонами:

	За період, що закінчився 31 березня 2023 року			За період, що закінчився 31 березня 2022 року		
	Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони	Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
	(у мільйонах гривень)					
Процентні доходи	30 334	–	–	11 440	–	–
Процентні витрати	(5 948)	–	–	(857)	–	–
Комісійні доходи	43	–	–	53	–	–
Комісійні витрати	(1)	–	–	–	–	–
Інші доходи	219	2	–	34	1	–
Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	(211)	–	–	(834)	–	–
Витрати, пов'язані з виготовленням банкнот, монет, сувенірної та іншої продукції	(5)	–	–	(6)	–	–
Витрати на утримання персоналу та членів Ради Національного банку	–	–	(18)	–	–	(16)
Адміністративно-господарські та інші витрати	(8)	–	(15)	(6)	–	(16)
Прибутки від відновлення корисності за процентними фінансовими активами	–	–	–	604	–	–

До інших зв'язаних сторін статті “Адміністративно-господарські та інші витрати” віднесено внески Національного банку до КНПФ.

Під час складання цієї Проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності Національний банк змінив формат подання статей доходів і витрат за операціями зі зв'язаними сторонами для підвищення доречності, зрозумілості, взаємопов'язаності інформації шляхом деталізації статті “Інші доходи та результати”.

Відповідно до Закону України “Про Національний банк України” послуги для Державного казначейства України надаються Національним банком безоплатно.

У I кварталі 2023 року короткострокові виплати (заробітна плата і єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування) провідному управлінському персоналу становили 18,17 мільйона гривень, у тому числі винагорода членам Ради Національного банку становила 7,12 мільйона гривень (у I кварталі 2022 року короткострокові виплати провідному управлінському персоналу становили 16,31 мільйона гривень, у тому числі винагорода членам Ради Національного банку становила 6,23 мільйона гривень). Сальдо заборгованості за виданими провідному управлінському персоналу кредитами станом на 31 березня 2023 року та станом на 31 грудня 2022 року немає.

24. Поточні та непоточні активи і зобов'язання

У наведеній нижче таблиці представлено класифікацію активів і зобов'язань за строками їх очікуваного відшкодування або погашення на поточні (до одного року) та непоточні (більше одного року):

Примітки	На 31 березня 2023 року			На 31 грудня 2022 року			
	поточні	непоточні	усього	поточні	непоточні	усього	
(у мільйонах гривень)							
Активи							
Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах	5	446 683	–	446 683	241 504	–	241 504
Цінні папери нерезидентів	6	608 304	624	608 928	694 882	624	695 506
Авуари в СПЗ	7.1	64 969	–	64 969	62 174	–	62 174
Монетарне золото		–	56 961	56 961	–	52 272	52 272
Цінні папери України	8	92 697	681 228	773 925	66 452	690 588	757 040
Кредити банкам та іншим позичальникам	9	4 150	18 920	23 070	4 891	35 890	40 781
Внутрішній державний борг		111	1 309	1 420	111	1 333	1 444
Внески в рахунок квоти МВФ	7.2	–	98 967	98 967	–	97 908	97 908
Основні засоби та нематеріальні активи		–	4 031	4 031	–	4 117	4 117
Інші активи		3 072	2 934	6 006	2 808	3 074	5 882
Усього активів		1 219 986	864 974	2 084 960	1 072 822	885 806	1 958 628
Зобов'язання							
Банкноти та монети в обігу		675 327	–	675 327	715 330	–	715 330
Кошти банків	10	201 149	–	201 149	86 870	–	86 870
Кошти державних та інших установ	11	201 819	–	201 819	53 024	–	53 024
Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	20	71 868	–	71 868	71 868	–	71 868
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	12	352 886	–	352 886	457 464	–	457 464
Зобов'язання перед МВФ, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	7.3	58 586	63 599	122 185	64 060	77 219	141 279
Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою	7.3	98 955	–	98 955	97 897	–	97 897
Інші зобов'язання		3 803	3 171	6 974	3 391	3 304	6 695
Усього зобов'язань		1 664 393	66 770	1 731 163	1 549 904	80 523	1 630 427

25. Події після звітної дати

Рада директорів МВФ 31 березня 2023 року схвалила для України програму у рамках Механізму розширеного фінансування (EFF) у розмірі 11 608 мільйонів СПЗ. У березні 2023 року за цією програмою на рахунок авуарів у СПЗ надійшли кошти від МВФ на користь Уряду в сумі 2 012 мільйонів СПЗ, або 98 972 мільйони гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на дату зарахування коштів. Надходження відображено в балансі Національного банку у квітні 2023 року.

Кошти міжнародних партнерів і надалі залишаються вагомим джерелом фінансування бюджетних потреб та підтримки міжнародних резервів. З 01 квітня 2023 року станом на 16 травня 2023 року Україна отримала від міжнародних партнерів 5,9 мільярда доларів США, з них, зокрема, 2,7 мільярда доларів США від МВФ, 1,65 мільярда доларів США від ЄС та 1,25 мільярда доларів США у вигляді гранту від США.

Фіксований обмінний курс залишається номінальним якорем для забезпечення макрофінансової стабільності. Монетарні заходи Національного банку спрямовані на підтримання курсової стабільності. Це сприяє стабілізації очікувань та зниженню ризиків зростання інфляції.

У квітні 2023 року Національний банк перерахував до Державного бюджету частину прибутку до розподілу у сумі 71 868 мільйонів гривень.

У квітні 2023 року відбулося погашення зобов'язань перед МВФ відповідно до графіка погашення на суму 61 мільйон СПЗ (з 014 мільйонів гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу або 2 406 мільйонів гривень за річним курсом МВФ).

Протягом періоду від 01 квітня 2023 року до дати підписання цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності відбулося погашення ОВДП на загальну суму 32,72 мільярда гривень (сума номіналу – 2,55 мільярда гривень, купона – 30,17 мільярда гривень).

Міжнародна рейтингова агенція "Standard and Poor's" 06 квітня 2023 року погіршила для України довгостроковий рейтинг дефолту в іноземній валюті до рівня "ССС" і змінила прогноз зі стабільного на негативний.

Національний банк з 07 квітня 2023 року оновив операційний дизайн монетарної політики з метою посилення ринкових стимулів залучення банками строкових депозитів населення в національній валюті, зниження ризиків для валютного ринку та міжнародних резервів. Відповідні зміни дадуть змогу захистити заощадження громадян від інфляційного знецінення і забезпечать подальше зниження цінового тиску, а також сприятимуть розвитку культури строкових заощаджень у гривні.

Зміни до операційного дизайну передбачають: зниження ставки за депозитними сертифікатами овернайт з 23% до 20% річних; запровадження нових лімітованих тримісячних депозитних сертифікатів під фіксовану ставку на рівні облікової ставки.

Банки, які мають у своєму портфелі гривневі депозити населення з початковим терміном розміщення від трьох місяців, мають змогу розміщувати кошти в лімітованих депозитних сертифікатів як шляхом купівлі їх у Національного банку, так і на міжбанківському ринку в межах динамічного ліміту.

26. Уведення нових та змінених стандартів і тлумачень фінансової звітності

Змінені МСФЗ і тлумачення, що набрали чинності та прийняті до застосування 01 січня 2023 року і не мали суттєвого впливу на показники діяльності та фінансовий стан Національного банку

Поправки до МСБО 1 “Подання фінансової звітності” покликані забезпечити надання роз’яснень щодо розкриття облікової політики у фінансовій звітності (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року).

Зміни до МСБО 8 “Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки” покликані пояснити відмінності зміни в бухгалтерських оцінках від зміни в обліковій політиці. Набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року.

МСФЗ 17 “Договори страхування” – новий стандарт фінансової звітності для договорів страхування, у якому розглянуто питання визнання та оцінки, подання та розкриття інформації (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року, проте дозволяється дострокове застосування).

Поправки до МСБО 12 “Податки на прибуток” – “Відстрочені податки, пов’язані з активами і зобов’язаннями, що виникають з єдиної операції”. Набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року.

Нові та переглянуті стандарти, що опубліковані, але ще не набрали чинності

Поправки до МСФЗ 10 “Консолідована фінансова звітність” і МСБО 28 “Інвестиції в асоційовані та спільні

підприємства” – “Продаж або розподіл активів між інвестором та його асоційованим чи спільним підприємством” (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після дати, яка має бути визначена. Дозволяється дострокове їх застосування).

Поправки до МСБО 1 “Подання фінансової звітності” – “Класифікація зобов’язань як поточних або непоточних” покликані уточнити підхід до класифікації зобов’язань за МСБО 1 на підставі договірних умов, чинних на звітну дату (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2024 року).

Поправки до МСБО 1 “Подання фінансової звітності” – “Непоточні зобов’язання з ковенантами” покликані додатково уточнити підхід до класифікації зобов’язань як поточних або непоточних (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2024 року).

Поправки до МСФЗ 16 “Оренда” – “Орендне зобов’язання в операції з продажу та зворотної оренди” покликані уточнити вимоги, які застосовує продавець-орендар для оцінки орендного зобов’язання, що виникає в операції зворотної оренди (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2024 року).

Національний банк не застосував зазначені нові та переглянуті стандарти достроково. Керівництво Національного банку очікує, що застосування цих стандартів та поправок не матиме суттєвого впливу на показники діяльності та фінансовий стан Національного банку.

22 травня 2023 року
Київ, Україна